Kulud

Poola

Selles jaotises esitatakse teavet menetluskulude kohta Poolas.

Perekonnaõigus – Abielulahutus
Perekonnaõigus – Laste hooldusõigus
Perekonnaõigus – Alimendid
Äriõigus – Leping
Äriõigus – Vastutus

Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv raamistik

Advokaadid

Poolas määratakse advokaadi tasu iga juhtumi puhul kindlaks advokaadi (*adwokat*) ja kliendi vahelise kokkuleppe alusel ning vastavalt seadusele. Arvesse võetakse järgmisi asjaolusid:
õigusvaidluse keerukus ja ulatus
ülesande korrektseks täitmiseks nõutav aeg
advokaadi kogemus ja kutseoskused
ajapiirangud
asja kiireloomulisus
muud asjaolud
Vastavalt justiitsministri 28. septembri 2002. aasta määrustele advokaaditeenuse tasude kohta (*rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*) peab tasustamisel arvestama:
asja keerukuse ja liigiga;
ajaga, mida vajatakse asjaga tegelemiseks kuni selle lõpetamiseni.
Erijuhtudel, sõltuvalt kliendi materiaalsest ja perekondlikust olukorrast, võib advokaat kehtestada tsiviilasjade kohtukulude seaduses (*ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*) sätestatud määrast madalama tasustamise määra.
Põhimõtteliselt tasub menetluskulud kaotanud pool. Samas peab kohtuniku poolt väljamõistetud summa (advokaadi esindustasu) jääma piiridesse, mis on sätestatud justiitsministri 28. septembri 2002. aasta määrustes advokaaditeenuse tasude kohta. Seetõttu (vastavalt lõikele 2) ei või tasu ületada kuuekordset miinimummäära või kohtuvaidluse eseme väärtust. Samuti sõltub tasu suurus asja iseloomust ja eesmärkidest ning menetlusstaadiumist. Määruste 2.–5. peatükis määratakse kindlaks miinimumtasud erinevate asjade puhul.

Õigusnõustajad

Poolas on õigusnõustajad (*radcy prawni*) hõlmatud samasuguste määrustega, mis kehtivad advokaatide suhtes.

Kohtutäiturid

Poola õigusega on sätestatud ka kohtutäiturite (komornicy) tasud, mis on kehtestatud kohtutäiturite ja täitemenetluse seaduses (ustawa o komornikach sądowych i egzekucji).
Üldised reeglid on järgmised:
Kõikide rahaliste asjade puhul arvutatakse tasu protsendina tõenäoliselt väljamõistetavast summast. Kui kohtutäitur tagab rahalise nõude, ei tohi võlausaldaja makstud tasu ületada 2 % nõude väärtusest. Samuti ei tohi see olla alla 3 % keskmisest kuutasust ega ületada viiekordset keskmise kuutasu summat.
Nõude täitmisele pööramisel saab kohtutäitur võlgnikult tasu, mille moodustab 15 % nõude summast. Samal ajal ei tohi tasu olla alla 10 % keskmisest kuutasust ega ületada kolmekümnekordset keskmise kuutasu summat.
Mitterahalistes kohtuasjades, kui kohtutäitur tagab ja pöörab täitmisele mitterahalise nõude, on tasu suurus kindlaksmääratud.

Kindlaksmääratud kulud

Kindlaksmääratud kulud tsiviilmenetluses

Tsiviilasjade kohtukulusid reguleeriv seadus hõlmab lõive ja kulusid.
Lõiv on summa, mida võetakse iga kohtule esitatud dokumendi eest, juhul kui selline lõiv on seaduses ette nähtud. Lõive on kolme liiki: muutuvad lõivud, kindlaksmääratud lõivud ja põhilõivud.
Lõivu suurus sõltub kohtuasja liigist: tsiviilõigus, perekonnaõigus, äriõigus või muu. Lõivude määramisel arvestatakse ka hagi liigiga.
Kulud hõlmavad kulutusi, mis on seotud poolte, tunnistajate ja ekspertide osalemisega menetluses. Need sõltuvad ajast ja tehtud töö mahust. Kulud võivad sisaldada tõlkide ja tõlkijate tasustamist, reisi- ja majutuskulusid ning hüvitist tunnistajatele kohtus kulutatud aja tõttu saamata jäänud töötasu eest. Muud arvesse võetavad kulud on järgmised: muude institutsioonide ja isikute tasustamine, tõendite hindamine, loomade ja esemete transportimine ja hoidmine, kinnipidamises veedetud aeg ning teadete tegemine.
Lisaks sellele on veel kohtuvaidluse kulud. Need koosnevad kohtukuludest, istungi ettevalmistamise kuludest ning advokaadi või õigusnõustaja tegevusest kliendi esindamisel (sh esindamise ja nõustamise kulud).
Üldreeglina peab kaotanud pool hüvitama võitnud poolele mõistlikud kulud, mis olid tehtud viimase huvide kaitsmiseks, kui ei ole sätestatud teisiti. Samas peab võitnud pool ootama hüvitisi kuni otsuse jõustumiseni. Kulude küsimus lahendatakse kohtumenetluse viimases etapis, enne lõplikku otsust.

Tsiviilmenetluse staadium, mil peab maksma kindlaksmääratud kulud

Lõivud tuleb tasuda dokumentide kohtusse esitamise hetkel (Tsiviilasjade kohtukulude seaduse artikkel 10).

Kindlaksmääratud lõivud kriminaalmenetluses

Vaidluspoole kindlaksmääratud kulud kriminaalmenetluse puhul

Üldiselt ei ole kulud kindlaks määratud, vaid need arvutatakse välja pärast otsuse tegemist. Summa sõltub menetluse kestusest, karistusest ja ekspertide tasudest. Kindlaksmääratud kulud nähakse ette ainult asjade puhul, mis algatatakse eraisiku taotlusel, mille puhul peab taotluse esitanud isik maksma kindlaksmääratud esialgse lõivu.

Millises kriminaalmenetluse etapis tuleb kindlaksmääratud kulud tasuda?

Kohtuvaidluste pooltele kriminaalmenetluses kindlaksmääratud kulud peavad olema makstud pärast otsuse tegemist (see on pooltele seaduslik ja siduv).

Kindlaksmääratud kulud põhiseaduslike menetluste puhul

Poola tsiviilmenetluse seadustikus (artikkel 424) on ette nähtud võimalus esitada taotlus teise astme kohtu otsuse ülevaatamiseks. Seda on võimalik teha juhul, kui otsus põhjustab poolele kahju ja kui otsuse muutmine või tagasitäitmine ei ole olnud võimalik (taotlus tunnistada kohtuotsus seadusega vastuolus olevaks).

Selline taotlus on samuti võimalik, kui vastuolu seadusega on seotud õiguskorra põhimõtete rikkumise; inim- ja kodaniku põhiõiguste ja põhiseaduslike õiguste rikkumisega ning kui otsus oli tehtud esimese astme kohtus. Sellistel juhtumite jaoks on tsiviilasjade kohtukulude seaduses sätestatud kohustuslik lõiv. Põhilõivu suuruseks on 30 zlotti, kui seaduses ei sätestata teisiti (artikkel 14).

Sellel eeskirjal on ka erandeid. Teatavate menetluste puhul on lõivu suuruseks:

40 zlotti, kui otsuse seadusvastasusele tuginev taotlus käsitleb ametiülesande korras algatatud istungivälist menetlust;

1000 zlotti, kui otsuse seadusvastasusele tuginev taotlus käsitleb Konkurentsi- ja Tarbijakaitseameti esimehe otsust;

3000 zlotti, kui otsuse seadusvastasusele tuginev taotlus käsitleb Rahvusringhäälingu Nõukogu esimehe otsust.

Millises põhiseaduslike menetluste etapis tuleb kindlaksmääratud kulud tasuda?

Põhilõivud tuleb põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses maksta tasumisele kuuluva dokumendi esitamisel kohtule (tsiviilasjade kohtukulude seaduse artikkel 10).

Õigusesindaja antav eelteave

Poolte õigused ja kohustused

Vastavalt kehtivatele seadustele ei vastuta õigusesindajad menetluse lõpptulemuse eest. Nad on kohustatud säilitama vaid mõistlikku hoolsust ja rakendama kõiki meetmeid, et asjaga piisavalt põhjalikult tegeleda. See tähendab, et esindajad võivad omal äranägemisel valida teavet, mis võib olla kasulik nende klientidele.

Mõned kohustused on sätestatud kutsetegevuse eeskirjades. Need on aga välja antud kutsekodade (advokatuuri) poolt ja nende iseloom on puhtdeklaratiivne. Nende rikkumisele järgneb vaid distsiplinaarmenetluse rakendamine.

Seotud kulud

kannab võitnud pool

kannab kaotanud pool

Kulude kindlaksmääramise õiguslik alus

Kust leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta?

Teavet (sh kulude kohta) võib leida Poola Justiitsministeeriumi ametlikult veebisaidilt. Üldjuhul kohaldatakse tsiviilasjade kohtukulude seadust. See tähendab, et igaüks, kes on seotud kohtumenetlusega või otsib teavet kulude kohta, võib asjaomaseid eeskirjad kerge vaevaga üles leida.

Isikud, kellel on raskusi sellest seadusest arusaamisega, võivad küsida abi oma õigusesindajalt (advokaadilt või õigusnõustajalt). Kutselised advokaadid võivad anda teavet ja abi erinevate menetluste kohta muus keeles või keeltes.

Mis keeles on võimalik leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Poolas?

Teave on kättesaadav ainult poola keeles.

Kust leida teavet vahenduse kohta?

Poola tsiviilmenetluse seadustiku artiklitest 183¹ – 183¹5 leiab teavet vahenduse kohta. Vahendajate tasustamise ja nende kulude hüvitamise kord on kehtestatud justiitsministeeriumi 30. novembri 2003. aasta määruses. Samas ei loeta vahenduse kulusid üldjuhul kohtumenetluse kuludeks, välja arvatud juhul, kui vahenduse määras kohus.

Kust leida lisateavet kulude kohta?

Veebisait kulude kohta

Poola Justiitsministeeriumi veebisait on osa **Poola valitsuse** ametlikust veebisaidist. Sellel kirjeldatakse **õigussüsteemi** ja Poola tsiviilõigusega seotud küsimusi, sh juriidilisi kulusid. Viide veebisaidil juhatab selgituseni kulude kohta tsiviilasjades (ainult poola keeles).

Kust leida teavet eri menetluste keskmise kestuse kohta?

On äärmiselt raske ennustada õigusmenetluse keskmist ajalist kestust, sest see sõltub asja õigusliku ja faktilise keerukuse ulatusest.

Kust leida teavet konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta?

Vaatamata eespool kirjeldatule on menetluse keskmiste kulude arvutamine võimalik. Õigusliku esindamise kulud määratakse kindlaks menetluse alguses. Kulud sõltuvad kliendi ja esindaja vahelisest kokkuleppest. Kulud seoses õigusliku esindamisega ametiülesande korras on sätestatud määrustes.

Samuti on võimalik hinnata kohtusiseseid menetluskulusid. Lõivud on kindlaks määratud tsiviilasjade kohtukulude seaduses ning sõltuvad kohtuvaidluse eseme väärtusest ja asja iseloomust (nt äriõiguslik vaidlus või lahutus). Pooled võivad arvesse võtta ka ekspertide väljakutsumisega seotud kulusid.

Käibemaks

Kuidas antakse teavet käibemaksu kohta?

Tsiviilasjade kohtukulude seaduses sätestatud lõivud ja kulud on maksuvabad ja seega ei ole need käibemaksuga maksustatavad. Õigusabi maksustatakse ühekordse käibemaksumääraga (23%).

Milline on käibemaksumäär?

Kohaldatav käibemaksumäär on 23%. Õigusnõustajate ja advokaatide teenuseid maksustatakse sarnaselt muude teenustega. Maksustamine on kehtestatud käibemaksuseadusega.

Õigusabi

Sissetulekukünnis tsiviilasjade puhul

Kohtuvaidluse kuludest vabastust soovivad isikud peavad esitama ametliku taotluse. Vabastuse võib anda, kui nad suudavad tõendada, et nad ei ole võimelised katma kulusid ilma majanduslike raskuste tekitamiseta endale või oma perekonnale.

Samuti peavad taotlejad esitama kirjaliku avalduse, kus on kirjas järgmine teave: perekonnaseis, sissetulek, tuluallikad ja varad. Kui eespool nimetatud tingimused on täidetud, annab kohus vabastuse ja määrab lisaks tasuta kutselise õigusabi (õigusesindajale maksab kohtuprotsessi alguses Poola Riigikassa, menetluse lõpus on kaotanud pool kohustatud võitnud poole nõudmisel kulud hüvitama).

Süüdistatava sissetulekukünnis kriminaalasjade puhul

Sissetulekukünnist ei ole määratud. Üldreeglina peab taotleja nõuetekohaselt tõendama, et arvestades tema perekonna majanduslikku olukorda on kulude tasumine koormav.

Kannatanute sissetulekukünnis kriminaalasjade puhul

Sissetulekukünnist ei ole määratud. Õigusabi võib anda juhul, kui kannatanu ei ole menetlusosalisena võimeline maksma kulusid, ilma et see kahjustaks tema ja tema perekonna majanduslikku olukorda.

Muud kannatanutele õigusabi andmise tingimused

Nagu eespool mainitud, peab kannatanu olema menetlusosaline. Uurimise ajal on kannatanu kohustuslikuks pooleks. Menetluse jõudmisel kohtusse saab ta nn „abisüüdistaja" staatuse (prantsuse keeles partie civile).

Muud süüdistatavatele õigusabi andmise tingimused

Süüdistatavate õigusabi ei reguleerita muude tingimustega. Siiski on olemas täiendavad alused süüdistatavatele õigusabi andmiseks. Õigusabi on kohustuslik, kui:

ta on alaealine;

ta on kurt, tumm või pime;

esineb põhjendatud kahtlusi tema süüdivuse suhtes;

kohus peab seda vajalikuks asjaolude tõttu, mis raskendavad kaitse tegevust;

menetlus toimub kohalikus kohtus kui esimese astme kohtus, kus isikut süüdistatakse süüteos või temalt on võetud vabadus;

menetlus toimub Ülemkohtus.

Tasuta kohtumenetlus

Avalike taotluste esitamisel kriminaalasjades katab kulud Riigikassa.

Alaealiste asjad on tasuta.

Teatavatel juhtudel (nt ülalpidamiskohustus, ebamõistlikud lepingutingimused) on hagejad vabastatud kohtukuludest (tsiviilasjade kulude seaduse määruse artikkel 96).

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Üldreeglina on kaotanud pool kohustatud katma olulised menetluskulud ja hüvitama võitnud poole õigusesindaja kulud. Hüvitatavad kulud on täpsustatud Poola tsiviilmenetluse seadustikus (artiklid 98–110). Hüvitatavad kulud hõlmavad eelkõige: kohtuistungi kulusid, transpordikulusid, saamata jäänud töötasuga võrdväärseid kulusid ja kutselise advokaadi kulusid.

Ekspertide tasud

Kohus otsustab ekspertide tasustamise, mis sõltub asja eesmärkidest, kvalifikatsioonist, ajalisest kestusest ja töömahukusest.

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Tasud sõltuvad sellest, kas kirjaliku/suulise tõlke on tellinud riik või on seda taotlenud eraõiguslik juriidiline isik.

Justiitsministri 25. jaanuari 2005. aasta määruses vandetõlkide tasustamise kohta (2007. aasta ametlik teataja, nr 41, positsioon 265) sätestatakse riigiasutuste makstavate tasude määrad. Vastavalt määrusele määratakse kulud kindlaks järgmiste näitajate alusel: lähte- ja sihtkeel (lähtuvalt üldpõhimõttest, et tavaliselt on lihtsam ja seega odavam tõlkida võõrkeelest riigikeelde. Muudeks faktoriteks on terminoloogia ja spetsialiseerumise tase. Erasektoris lepitakse tasud kokku tõlkija/tõlgi ja tema kliendi vahelise lepinguga.

Õiguslikud alused on:

justiitsministeeriumi 28. septembri 2002. aasta määrus advokaaditeenuste tasude kohta – 2002. aasta ametlik teataja, nr 163, positsioon 1348

tsiviilasjade kulude seadus – 2005. aasta ametlik teataja, nr 167, positsioon 1398

justiitsministri 25. jaanuari 2005. aasta määrus vandetõlkide tasustamise kohta – 2007. aasta ametlik teataja, nr 41, positsioon 265

Seotud dokumendid

Poola aruanne kulude läbipaistvuse analüüsi kohta PDF (396 Kb) en

Viimati uuendatud: 04/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.